

vaše stroške. In tedaj bodo naši nemčurji radostno dovolili in rekli: „Gospod, vse karkoli zahtevajo, vse bomo storili“. In da se naši nemčurji čimprej vredne skažejo pragerskim Nemcem, kateri jim za hrptom osle kažejo, so skrbeli, da je prišla občina v posilnemške roke, da nas bodo tem lažje Pragerčani izsestavali. Zvedeli smo, da je krajni nemški šolski svet sklenil zidati šolo na naše stroške in ko to dosežejo, delati bodo na to, da postane Pragersko samostojna davčna občina. Tako ne bomo imeli s Pragerskega nobenih dohodkov, pač pa bomo morali plačevati nemško šolo. Vaščani, vzdramite se, ne bodite taki zaspanci in ne trobite vedno to neumno nemškutarijo v vašo škodo! Videli boste, da se bodo Pragerčani ločili od vas in vas gmotno in gospodarsko ugonobili. Kje je vaša zavest! Kje je vaš ponos? Pazite dobro, da vas nemčurji ne ugonobijo! Prihodnjič več!

Ljutomer. (Naša nemška učilnica.) Čujte, kako goreč Nemec je šolski vodja na nemški šoli v Ljutomeru! — Kako goreče zna skrbeli, da se pomnoži število slovenskih otrok na nemški šoli. Rekel je slovenskim starišem, naj že en dan poprej pripeljejo svoje otroke k zapisavanju, drugače ne bodo sprejeti, ker se jih je že prej toliko oglasilo, da ne bo prostora za nje. Kdo bi se ne čudil?! Mi smo desedaj bili prepričani, da imate na nemški šoli preveč prostora, pa — premalo otrok! Kaj pa vi mislite, gospod šolski vodja?!

Veliko se trudite v škodo slovenskemu narodu, ki ste izšli iz njega; pa to vam ni v čast in korist, ker kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!

Kakšno plačilo pričakujete za svoje olikanega človeka nevredno dejanje?! Pričakujete povišanja?! Ali mislite, da postanete nadučitelj na šoli, kjer ste tako dolgo robovali?! Ali ne vidite, da vas Nemci ne marajo?!

Znani učitelj Voller se je oglašil v „Tagespošti“ št. 290 od 19. oktobra. Ne omenjali bi tega, če bi ta dopis ne bil priznanje, na kako slabih nogah stoji nemška šola.

„Nada, upanje boljše prihodnosti za Nemce na Južnem Štajerskem leži v napredku ponemčevalnic! Učitelj na taki ponemčevalnici ima silno težavno delo! Ne sme biti samo učitelj, ne, v prvi vrsti mora biti „nacionalec“ — Slovenozerec. Ako mu manjka ta lastnost, ni za rabo, in naj si bo tudi najboljši učitelj!“ In sedaj pride priznanje!

„Razpisana je bila nadučiteljska služba in tudi eno učiteljsko mesto! Šola je v trgu,

blizu železnice, štirirazrednica, v drugem plačilnem razredu. V trgu je okr. glavarstvo, razni uradi itd. Šolsko poslopje novo, učil dovolj na razpolago, toda manjka — učencev. Vse to so take okolščine, ki vabijo učitelje. Kajpak, lepo stanovanje, lepa plača, pa malo dela! Vsaj preostaja časa za agitacijo! In vendar, za obe mesti se je oglašil samo en prošnjik! To je res žalostno!“ In g. Voller išče vzrokov! Prvi vzrok: vzgoja in pouk na taki ponemčevalnici je zelo težek! To vam pa že verujemo! Zakaj pa lovite slovenske otroke, zadovoljite se z nemškimi! Drugi vzrok: trdosrčni Slovenci preganjajo nemške učitelje, jih sovražijo, črnijo po časnikih — jih tudi včasih pretepejo, kadar se preveč spozabijo.

Tri resnice odsevajo iz Vollerjevega dopisa. Prva: ponemčevalnice na južnoštajerskem nimajo dovolj otrok, seveda jih manjka tudi v Ljutomeru, zato pa jih treba loviti na vse mogoče načine. Druga: v teh šolah se umstveno kviri in zanemarja slovenska deca. Tretja: učitelji na teh šolah so pijonirji, ki bi naj zidali vsenemški most do Adrije!

In v take šole ponemčevalnice bi vi slovenski stariši pošiljali svoje otroke? Saj je znano, da niti trdi Nemci nočejo pošiljati svojih otrok v take posili-nemške šole!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Osebnosti. Njih prevzvišenost knez in škof dr. Mih. Napotnik so se odpeljali h škofijskim konferencam na Dunaj. — Avstrijskega katoliškega shoda se udeleži iz Maribora mil. g. kanonik dr. I. Mlakar.

Šole. Izpit učne sposobnosti za ljudske šole s slovensko-nemškim učnim jezikom so prestali v Ljubljani sledeči učitelji iz Štajerskega: gg. Pavel Flerè, Ivo Petrák, Franc Drnovšek in Vinko Okorn. — Zasebna dvo-razredna dekliška šola šolskih sester v Št. Petru pri Mariboru se razširi v trirazredno. Tamošnja trirazredna mešana ljudska šola se spremeni v trirazredno deško ljudsko šolo.

Mariborske novice. Mizarski vajenec Simon Jare je ukradel, kakor smo takrat poročali, v Muti pri tovarnarju Erberju različne stvari vredne 240 kron. ko je polagal s svojim mojstrom tlak. Ker je bil že dvakrat predkaznovan, dobil je tokrat šest mesecev. — V torek, dne 14. t. m. je predaval v Narodnem domu g. profesor L. Poljanec jako zani-

mivo in poljudno o malariji. Došlo je malo občinstva, žal, da se delavski sloji, za katere so v prvi vrsti taka podučna predavanja priredijo, premalo zato brigajo. Upamo, da bo pri prihodnjem predavanju, katerega bomo pravočasno naznanili, več delavskega občinstva. — V tukajšnjem hotelu „pri zamorcu“ je služila 30 letna Urša Kamensak iz Dobrne pri Ptuj. Dne 13. t. m. pa jo je policija aretirala, ker je kradla svoji gospodinjji perilo. — Na koroškem kolodvoru so zlagali železniški delavci tračnice. Pri polaganju je utrgalo 50 letnemu delavcu Janezu Kramerju štiri prste na desni roki. Ostali delavci so namreč izpustili, medtem ko je Kramer še vedno držal. — Neki trgovec je pustil v čakalnici na južnem kolodvoru zavitek z blagom, medtem ko je šel v restavracijo. Ko je prišel nazaj, ni bilo več zavitka.

Fram. Občinske volitve so se precej mirno, za narodno kmečko stranko ugodno izvršile zadnjega oktobra, a nemirno pričakujemo izvolitve novega župana. V odbor je prišlo nekaj prav narodnih kmetov. — Izginil je sueg z našega Pohorja, a zapustil je na sadnem in drugem drevju strašne sledove. Polomljena, razčesana, podrti leže drevesa. Nekateri posestniki imajo škode po več sto kron. — Frawsko vino je izvrstno. Kdor ne veruje, naj pride okusit in kupil je bo. Cerkevno vino se je prodajalo po 80 vin. liter. Torej ni prazna hvala. — Nemila smrt je v torek, dne 7. nov. pobrala dobro mater, skrbno gospodinjjo, pridno ženo in verno katoličanko Ano Koren, dom. Jožl. Ogromna mdožica ljudstva pri pogrebu je pričala, kako vsestransko priljubljena je bila ta vrla kmetica. Počivaj v miru, blaga mati, in vživaj plačilo od svojega truda in dolgotrajnega trpljenja. Vaju pa, preblagi oče Jožl in ljuba hčerka, naj Bog tolaži in krepeča v vajini neizrekljivi žalosti. — Zadnje nedeljo o mraku smo opazili iz Frama velik požar na slivniškem Pohorju. Poizvedeli smo, da je pogorela hiša in gospodarsko poslopje kmetice vdove Uršule Koren v Rančah. Še strašnejše pa je to, da je tudi kmetica zgorela. Hitela je v goreče poslopje, da si še kaj reši, a našla je grozno smrt v plamenečem, podirajočem se posloplju.

Pozor, naborni zavezanci! Naborne zavezance, ki pridejo prihodnje leto k naboru, še enkrat opozarjamo, da se morajo tekom tega meseca zglastiti pri občinskem uradu občine, v kateri stanjujejo. Kdor se ne oglasi, se kaznuje z globo 10 do 200 K.

Nove mere se mora posluževati pri kupčiji s sadjem, tako je določilo okrajno gla-

zamazanimi prsti“, se smeje knez. „On je ženij! Nobena družba za vas, komtesa!“

Znabit bi ostal Ratimir neopažen v kotu. Ali te besede zbude njegov kmetski ponos in samozavest. Stopi naprej, lepo, elegantno oblečen mož, brez posebnih okraskov, z zlato medaljo na prsih.

„Ako dovolite, komtesa“, reče in se vljudno prikloni, „se vam predstavljam.“

„Ratimir Kazinski“, vzklikne Evgenija presenečena in lahno zardi.

„Da, Ratimir Kazinski“, odvrne slikar in gleda v ljubko obličje. Še vedno so sevale izpod čela lepe, velike, rujave in idealne oči.

Poda mu roko, kojo poljubi. Nato ga predstavi svojim spremljevalcem. Knez se dotakne le svojega pokrivala, teta pa ga je motrila skozi lorgnon.

„Dovolite, komtesa, da sem vaš Ciceron?“ vpraša proseče Ratimir.

Evgenija privoli in vzame takoj njegovo roko. Knezu seveda to ni bilo prav.

„Kaj si vsega ne dovoli ta kmetski bedak“, zagodrnja k teti. „Evgenija se mi zdi pa tudi čudna!“

Nasproti je prišel v obnošenem cilindru star gospod, kojemu so se odkrivali vsi.

„Ah, princ, brat kralja!“ pošepeta teta in se prikloni.

Tudi knez privzdigne klobuk.

Stari gospod se nasmeje slikarju ter mu

poda roko. „Bog vas živi, Kazinski... Bog živi! Morebiti celo nevesta? Čestitam srčno!“ Še en mahljaj z roko v pozdrav in dobrovoljni princ gre dalje.

Evgenija je zardela in počasi odtegnila roko iz roke Kazinskega. Slikar je postal zmeden. Nato se nasmeje.

„Prav imate, komtesa; znan mi je prepad, ki nas loči. Njegova kraljeva Visokost me je videla prvokrat iti z damo. Odtod ta pomota.“

„Zdite se mi posebno priljubljen celo v najvišjih krogih“, reče knez vsekako zlobno.

Kazinski molči in pogleda Evgenijo. Ona pa vzame odločno zopet njegovo roko in Ratimir jo potegne tesneje k sebi. Govorila sta sicer o samih podobah in o umetnosti, o njegovih načrtih, ali... čutila sta, da sta ustvarjena drug za drugega...

Ko se ločita, si stisnita roki. „Ali mi boste pisali iz Rima?“ vpraša Evgenija.

„Ako smem računati na odgovor, gotovo“, odvrne on.

„Seveda!“

„Potem vam bom imel mnogo povedati.“

Ona je zardela in rekla za trenutek:

„Tem boljše!“

Še enkrat mu poda roko in ga nežno pogleda. On je držal njeno roko dolgo, tako dolgo, da je jel knez mrmrati.

* * *

varstvo. V javnem prometu se ne smejo rabiti stare mere.

Štajerski pododbor krščansko socialne zveze ima svojo sejo v četrtek, dne 23. novembra ob 10. uri predpoldne v Narodnem domu v Mariboru. Te seje se naj ne udeležijo samo vsi odborniki ampak tudi vsi tisti, ki se zanimajo za društveno in mladinsko delo.

Pri Sv. Lenartu v Slov. gor. je umrl nadučitelj g. Jožef Mohor.

Iz Smolnika pri Rušah se nam poroča: Mi kmetje na Smolniku smo ogorčeni nad grdo in lažljivo pisavo nemčurskega „Štajerca“, s katero laže o našem gosp. župniku. Grda laže je, da bi bil kdo hodil beračit les za g. župnika. Da mi g. župnika vsi spoštujemo, je dokaz, ker so ga imenovali vse občine v fari za častnega občana. Sedaj smo še bolj prepričani, da je „Štajer“ podel lažnik. Lažnjivi dopisnik, oglasi se!

V Murščaku župnije Sv. Jurij ob Ščavnici je umrla 12. t. mes. vrla mati Terezija Čirič roj. Korošec. Obilo občinstva jo je spremljalo na zadnji poti, ob grobu pa so ji pevci zapeli ginljivo žalostinko. N. v m. p.!

V Trbegovcih župnije Sv. Jurja ob Ščavnici so občinske volitve na novo razpisane na 21. novembra.

Šmarje pri Jelšah. Občinski odbor trga Šmarje pri Jelšah je sklenil vse svoje krajevne table in druge javne napise, kar jih je še dvojezičnih, s samo slovenskimi nadomestiti, kakor tudi izključljivo slovenske poselske in druge knjižnice, domovnice, ubožna in druga spricevala itd. strankam in uradom napravljati. Ker je že ta občina pred leti slovensko uradovanje za prej samo nemško zamenila bila in so se te listine le v gotovih slučajih, osobito na posebno željo strank, doslej tudi slovensko-nemško pisale, vpeljalo se je s tem sklepom čisto slovensko uradovanje.

Pri Sv. Emi v šmarnem okraju je nastal pri posestnici Mariji Plevnik ogenj. Žena je hotela rešiti kravo iz gorečega hleva. Pri tem se ji je vnela obleka. Vsled dobljenih opeklin je žena čez dva dni umrla v hudih mukah.

V Poljčanah je umrl dne 13. t. mes. nadučitelj v pokoju gosp. Franc Ranner v 65. letu starosti. N. v m. p.!

Nova slovenščina. Znano je, da najbolj uradniki pačijo slovenski jezik. Izmed uradnikov pa so politični v to poklicani in dolžni, da zastopajo vladno nasproti ljudstvu, — pri nas nasproti Slovincem. In glej, ti uradniki res nastopajo vrla ne dobro proti ljudstvu. Saj so skoro izključno naši narodni nasprotniki, in nekateri brezmejno zagrizeni. Kar je nam ljubo in drago pačijo, smešijo in kvarijo. Res lepo vladanje! Naš lepi jezik jim je posebno v peti. Zakaj? Ker so preveč prebrisani, da bi se ga naučili. Izgovarjajo se, da ne znajo nove slovenščine. Od kdaj pa znajo staro slovenščino, od kdaj morebiti preprosto narečje. Rodoljubnemu človeku je hudo poslušati njih „prekrasno govorico“. Ne pohujšajte se nad uradnimi listi raznih glavarstev, n. pr. cesarsko kraljevega glavarstva v Celju. Še v roko vzeti je škodljivo list od 2. nov. t. l. Ubogi jezik, kako ga je spakedral! Nekaj dokazov. Na prvi strani tretji odstavek: „Dobiva županstvo v zmislu § 8, točke 22 predpisov o uredbi črne vojne, v župnijskouradnematične izpiske...“ Kdo naj to razume? Ne po staroslovenščini, ne po novoslovenščini se ne reče: tusem, marveč: lesem ali semkaj. „Ena ali druga občina“ je toliko kakor: eden ali drugi poglavar. Dajte si patent izposlovat za sledeči stavek: „Generalno kazalo k uradnimi poročili“, o svojih zmožnostih vam ga že itak ne manjka. Dva stavka pozneje pa že piše: „Generalno kazalo uradnih poročil.“ Vse to skupaj je najmanj mnogoodstotna hudomušnost. „Rečena založba“ je celi zajec na boben, ko vendar pozneje govori o navedenih zadevah. Razne „zmisle“ in „smisle“ kar tako

čez ramo meče. Kaj pa je to-le: „Določuje se rok za prijavo zasebnih žrebcev v svrhu licenciranja v pripuščni dobi 1906 do 1. januarja 1906.“? Kdo naj to razume? V kateri sobi so neki „žrebeci pod 4 letoma“? Koliko zvezd imajo žrebeci „pod 3 letoma“? Če se slavne glave preselijo v „Dresden“, bodo vsaj tamkaj nekaj slišale o Draždanih. „Tam došli izselniki“ bi jim tudi lahko povedali, naj oblastniki gredo tja, kamor spadajo. „Okrožnemu glavarstvu“ bi se še „posebej opozorilo“, naj se „dokazilno zavežejo“ vedeti kaj poštenega. Kakor hočejo „dokumente izstaviti“, tako izstavljajo svojo zmožnost, ki izziva, naj bi bili kmalu iz dežele pometeni razni uradniki.

Celje mesto in dežela! Volitev v cenilno komisijo! I. 1. Dne 23. novembra se voli 1 ud v I. razredu za mesto Celje. Zaupni možje postavili so za kandidata g. Antona Kolenc, trgovca v Celju. Volitve se vršijo dne 23. t. m. od 9.—12. dopoldne pri davčnem nadzorništvu — Ringstrasse št. 12 drugo nadstropje v Celju. Volilni listki, podpisani in z legitimacijami se lahko vpošljejo pred volitvami na volilnega komisarja za cenilno komisijo Celje mesto — Ringstrasse št. 12 drugo nadstropje. 2. Dne 24. novembra od 9.—12. dopoldne se bodo vršile volitve 1 namestnika v II. razredu za mesto Celje. Naš kandidat je g. Lovro Baš, c. kr. notar v Celju. — II. Za Celje deželo t. j. za celjski, laški, šmarnski, vranski in gornjegrajski okraj se bodo volilo 25., 27. in 28. novembra vsakokrat od 9. do 12. dopoldan in od 3. do 6. popoldne, bodisi osebno pri davčnem nadzorništvu Celje Ringstrasse 12 drugo nadstr., bodisi da še pošljejo izpolnjene in podpisane volilne listke z legitimacijami na naslov: Volilni komisar za cenilno komisijo Celje dežela v Celju Ringstrasse 12 drugo nadstropje. 1. Dne 25. nov. se volita 2 namestnika v I. razredu za Celje dežela. Naša kandidata sta: g. Norbert Zanier, trgovec in veleposestnik v Št. Pavlu pri Preboldu, in drugi g. Anton Turnšek sen., trgovec in veleposestnik v Žlaboru okraj Gornjigrad. 2. Dne 27. novembra se volita 1 ud in 1 namestnik v II. razredu za Celje deželo. Naš kandidat za uda je g. Vinko Vabič, trgovec v Žalcu in naš kandidat za namestnika v tem razredu je g. Avgust Sušnik, veleposestnik v Lanovžu pri Celju. 3. Dne 28. novembra se volita 2 uda v III. razredu za Celje deželo. Naša kandidata sta gospod Dominik Bezenšek, trgovec in gostilničar v Stražici pri Frankolovem in gospod Josip Sušterič, krčmar v Teharji pri Celju. Opozorjamo na to, da se mora na glasovnico napisati ime, predime, posel in bivališče kandidata za uda ozir. namestnika, ravno tako kakor je to zgoraj navedeno. Volilee mora oddati izpolnjeno in podpisano glasovnico bodisi ob določenih urah sam ali pa mora pred volitvami odposlati po pošti izpolnjeno in podpisano glasovnico ter volilno legitimacijo na zgoraj omenjeni naslov: Volilni komisar itd. Pošiljatev mora biti frankirana t. j. na dotičnem kuvertu mora biti znamka po 10 vin., drugače je glasovnica neveljavna. Neveljavna pa je tudi, če ni podpisana od volilca, ali če bi volilee, ki je vpisan n. pr. v imeniku III. razreda, volil kandidata vpisanega v imeniku za drugi razred, torej vsak volilee mora voliti kandidata iz istega razreda, v katerem je sam k volitvi opravičen. Funkcijska doba vseh kandidatov traja do l. 1909. Podpisane glasovnice z legitimacijami se lahko pred volitvami oddajo oziroma odpošljejo v pisarno dr. Jos. Serneca, odvetnika v Celju. — Volilni odbor.

Celjske novice. Kakor se vam poroča iz Celja, ni domobranec Hren, sam skočil iz drugega nadstropja vojašnice, ampak je zgrešil vrata in padel skozi okno, ko je šel po noči na stranišče. — Na občnem zboru „Čitalnice“ se je sklenilo, da se imajo prirejati znanstvena predavanja. — Dijaska kuhinja celjska je imela svoj občni zbor dne 20. m. m. Iz blagajnikovega poročila opozorimo, da je dobivalo v preteklem letu vsak dan 58 dijakov kosilo. Tudi v tekočem letu se je dovolila pri-

bližno istemu številu dijakov hrana. Vsega skupaj je izdala „Dijaska kuhinja“ v preteklem šolskem letu 4895.33 K, prejela pa je na udnini in podporah 4215.91 K; torej je imela 679.42 K primankljaja. Za šolsko leto 1905/6 se je izvolil sledeči odbor: Predsednik dr. Josip Serneec, podpredsednik prof. Jožef Kožuh, blagajnik pos. tajnik Fr. Lončar, tajnik prof. Cestnik, odbornika dr. Al. Brenčič in prof. Jož. Kardinar. Namestniki so: trgovec Ant. Kolenc, hran. tajnik Vavken in profesor Henrik Vodnik. Društvo izreka vsem podpornikom prisrčno zahvalo in prosi tudi nadalje za podpore!

Kat. politično društvo v Konjicah je imelo preteklo nedeljo, dne 12. t. m. občni zbor ob lepi udeležbi. Navzočim zborovalcem se je podal kratek pregled o društvenem delovanju v lanskem letu. V tekočem letu je bilo društvo v svojem delovanju ovirano zlasti vsled raznih izprememb v odboru kakor tudi zaradi odlašanja c. kr. namestništva v Gradcu, ki še vedno ni rešilo nekega že skoro pred pol drugim letom vložnega priziva glede slovenske zastave, s katero so se vedno poprej naznanjali društveni shodi, ki nam jo pa hoče sedaj nemška tržka občina prepovedati. Po prisrčnih besedah, spregovorjenih v spomin pred nedavnim umrlemu, nepozabnemu poslancu Žičkarju, se je govorilo o pomenu novega volilnega reda, ki ga vedno glasneje zahteva ljudstvo v Avstriji in ga tudi v kratkem mora dobiti. Vsi navzoči, najuglednejši možje in fantje iz konjiške okolice, so navdušeno izjavili, da se odločno pridružijo tej zahtevi po občni, jeduaki in direktni tajni volilni pravici ter da bodo o svojem času storili svojo dolžnost kot katoliški in narodni volilci. V odbor so bili izvoljeni sledeči vrlo narodni in značajni možje, namreč: predsednik Janez Rudolf, kmet na Dobernežu; podpredsednik Ignac Potnik, kmet v Gabrovljah; tajnik Anton Srabočan, vikar v Konjicah; blagajnik Marko Žičkar, kaplan v Konjicah; knjižničar Franc Napotnik, kmet na Tepaniskem vrhu. Odbornikom so bili izvoljeni: Šimon Pozeb, kmet in župan v Konjiški vasi, Jurij Šibanc, kmet v Konjiški vasi, Franc Ložak, kmet v Skalicah, Franc Flis, kmet iz Prihove in Janez Berget, kmet v Perovcu. Novoizvoljeni odborniki so zagotovili, da se bo društvenikom v bodočem letu poskrbelo za primerna poučna predavanja, vsi navzoči možje in fantje pa hočejo z vstrajno agitacijo pripomagati, da pridobi društvo čim večje število delavnih udov in da bodo društveni shodi vselej dobro obiskani.

Upravna Savinje, Voglajne in Hudinje. Vsakoletne povoduje teh vodotokov delajo v celjskem okraju ogromne skode. Zato je dežel. poslanec dr. Dečko predlagal v deželnem zboru, da se naj kakor hitro mogoče uravnajo imenovani potoki. Deželni odbor se je vendarle udal ter l. 1903 sklenil, da se dežel. odboru naroča, naj nemudoma izvrši potrebne poizvedbe in načrte. V letošnjem svojem poročilu pa že poroča deželni odbor, da so načrti izgotovljeni. Upamo, da bodo ti načrti tudi kmalu izvedeni.

Iz Rečice ob Savinji. Znana je zadeva tukajšnje liberalne poštarice zaradi nepravilnosti uradovanja, katera je bila v splošno čudo k c. kr. okrožnemu sodišču v Celje poklicana. — Dne 2. t. m. si je Renečka Zefa v prepiru s svojo lastno materjo vse žile na obeh rokah prerezala, potem v svojem obupu po trgu letajoč vse okrvavela, dokler ni smrtnobleda obležala in le po zdravniški pomoči je bila rešena nagle in neprevideane smrti. — Dne 2. t. m. se je opijanil Fr. Haužič, blapec v službi, znan rogovilež, tako da je bil v petek opoldne ob 12. uri shranjen v občinski zapor. Ko pride redar ob 1. uri pregledat početje aretovanca, najde ga že mrtvega in ni bilo več rešitve. Nesrečnež je porabil svoj blačni pas ter se za okno zapora obesil. Pokopan je bil brez duhovnika in cerkvenih obredov. Obešenec je bil že polnoleten. — Okrajnemu glavarstvu pa bodi v pouk, da se nove gostilničarske obrti v prihodaje več ne

podeljujejo in da se raznim radodarnim gostilničarjem preobila oddaja opojnih pijač zabrani, osobito pa brezmejnega žganjepitja. — V soboto, dne 4. t. m. pa je utonila v malem potoku neka božjastna ženska, ki je na umu dalje časa bolehal.

O zborovanju katol. polit. društva „Sava“ na Vidnu je prinesla „Domovina“ poročilo, ki je bilo očitno spisano v Brežicah in ki kar mrgoli debelih neresnic in zavijan. Konstatirati moramo, da je društvo „Sava“ eno najživahnejših polit. društev, kar se tiče dela in neresnica je, ako trdi dopisnik, da se društvo ravno zaradi tega ni moglo razvijati, ker so bili odborniki raztreseni po celem brežiškem okraju; ampak nasprotno, odborniki so radi prihajali k sejam in zborovanjem in krivica bi se godilo ostalim okrajem, ko bi ravno v Brežicah bilo 6 odbornikov, v vseh drugih okrajih pa le 4, kakor so Brežičani hoteli. Gospoda iz Brežic, vam je le za čast in voditeljstvo, vam je le za to, da bi društvo poliberalili, pa to se vam ni in se vam ne bo posrečilo. A najrši napad se je zgodil na dr. Korošca s tem, ko kvasi dopisnik, da je dr. Korošec govoril popolnoma splošno ter od Rimljanov in rusko-japonske vojske, končno došel do lokalnih razmer. Gospodje obrekovalci, tu kažete samo svojo zlobnost, in nevednost, ker ne vidite niti prek prag. svoje biše. Govornik je omenjal tiste narode, ki so se bojevali za prostost, za volilno pravico, in to je vendar moral storiti, če je hotel dokazati, da je tudi v Avstriji razumljiv boj za splošno volilno pravico. Tako je gospod dopisnik, pa vi ga niste razumeli, ker ste ali preomejeni, ali pa ga niste hoteli razumeti. Sicer je pa trajal ta uvod le par minut. Tudi je perfidno trditi, da je moral govornik skrečiti svoj govor vsled nemira poslušalcev. O ne vsled nemira, ampak vsled arogantnega postopanja predsednika Levaka, ker mu je nastavljal nož na prsi s tem, da mu je dovolil le še pet minut govoriti in to pa zato, ker so se Levak in liberalci njegovega kalibra bali, da bi dr. Korošec razvil tudi svoj gospodarski program kmetom, kateri so živahno zahtevali naj govori dalje, ko je začel razpravljati o gospodarskih vprašanjih. Vi Levak, vi ste vsega krivi, vi in pa vaši liberalci. Tudi se g. Berk ni odpovedal besedi vsled splošnega nemira in razburjenosti. To je laž. Ali ga gosp. dopisnik niste slišali, da je glasno in odločno povdarjal, da se zato odpove besedi, ker je predsednik razžalil predgovornika in g. Berka, in ker je Berku diktiral, o čem naj govori. Razumljivo je, da si g. Berk ne bo pustil diktirati govorov od človeka, ki je velik samo v politični nezmožnosti in netaktnosti. A najlepši je še le stavek, ki pravi, da g. Zupan govori o volitvah, toda vsled prošnje načelnika se odpove besedi. To pa je že za smeh! Zupan naj govori o volitvah, Zupan, ki ne zna drugo ko kričati, ki celi večer ni znil niti enega pametnega stavka, ki niti ne ve, kaj je enaka in splošna volilna pravica! Zmerjati, kričati, napadati neopravičeno, to zna, pa zato ga nihče ne zavida. Sedaj pa še kratko rečimo eno o famoznem načelniku Levaku. Ta človek je zato predsedoval zborovanju, ker je bil prej podpredsednik, a ker je g. predsednik Žičkar umrl, je vodil on zborovanje, prvo in zadnjokrat. Ta človek je plačal štajercijanskemu kmetu Šetincu vozni listek na Videm, samo da bi prišel „kravala“ delat in zborovanje motiti. In Levak je temu zborovanju načeloval! Ali si moremo misliti kaj boljšega! Kot predsednik bi moral skrbeti za mir, a on sam je delal nemir in motil ter komandiral govornike! Ta predsednik žali kar dva govornika na najdrznejši način, a po zborovanju je hotel oba objemati! Krasno, kaj ne? Tako je resnica, gospod dopisnik, in nič drugače! Na svidenje!

Potres. Iz Rajhenburga se nam poroča: Dne 14. t. m. je bil tukaj trikrat potres, zjutraj ob 10. en sunek, popoldne ob pol 2. trije zaporedni sunki. Ob trideset na 2 nov. zelo

močen sunek. Ljudje so hiteli na nlice. Otroci so se izpustili iz šole. — Dne 14. t. m. ob 4. uri popol. in 9. zvečer je bil zopet potres. Dne 15. t. m. ob pol 3. uri zjutraj so močni, več minut trajajoči sunki preplašili ljudi iz spanja. Tu in tam se nahajajo neznatne razpoke po stanovanjih.

Iz Rajhenburga. Umrla je tu Marija Abram dne 13. nov., ena najboljših gospodinj cele župnije. Vse jo je spoštovalo in ljubilo, posebno ker je svoje otroke tako lepo vzgojevala. Bila je stara komaj 42 let. Sveti ji večna luč!

Trbovlje. Obe sloven. delavski društvi priredita v nedeljo, dne 19. t. m. popoldne manifestacijo za splošno in enako volilno pravico. Ob pol 4. uri se zberejo delavci pri Fortetu na vodah ter odkorakajo z godbo na čelu v Žagarjevo gostilno v Trbovljah, kjer nastopijo različni govorniki med njimi tudi g. Rebek iz Celja.

Trbovljski štrajkarji pred sodiščem. Pretečeni petek je bilo pred celjskim prizivnim sodiščem 16 delavk in delavcev, obtoženih, da so povodom štrajka 10. avgusta v Trbovljah razgrajali ter hoteli prisiliti ostale delavce, da ustavijo delo. Vseh razgrajalcev je bilo nad 400, a državno pravdnštvo je obtožilo le 16. Vsi so bili obsojeni v 5 do 10 dnevni zapor. Obsojene ženske so smeje klicale „Glück auf! Hvala lepa!“ ter zapustile dvorano.

Zagorje pri Kozjem. Pri tukajšnjem posestniku in krčmarju Janezu Medvešek p. d. Reštancu je imela krava čudno tele: imelo je eden život, osem nog, dva repa, eno glavo, troje očij, dve ušesi in dva gobčeka. Čudno skupaj zrasčena dvojčka!

Sprememba naslova. „Logarji“ pri političnih oblastih imajo od sedaj naprej naslov „okrajni gozdarji“.

Celjski grofje in jugoslovansko ozemlje. O tem je govoril na občnem zborovanju „Zgodovinskega društva“ za Spodnji Štajer g. dr. Karol Verstovšek. „Zgodovinsko društvo“ v Mariboru je ta govor natisnilo v posebni brošurici, katero prodaja po 10 vin. komad, s pošto 13 vin.

Tri nove skladbe je izdal g. Fr. Kilmovc: a) L. Belarja slovenska maša, prirejena za tri ženske glasove. Cena 60 h, štiri izvodi 2 K. V tej izdaji bo maša gotovo marsikje dobro došla. b) Tantum ergo za mešan zbor z orgljami. Cena 30 h, 5 izvodi 1 K. Tiskan je bil že v prilogi „Cerkv. Glasbenika“. Skladba je v velikem zlogu ter zahteva mojstersko predavanje in izurjenega orglavca. Za navadno je pač predolga. c) Venček narodnih pesmi za 3 ženske glasove. Cena ni navedena. Pevski zbori radi segajo po takih venčkih, bodo brez dvoma tudi po tem. Skladbe se dobe pri g. skladatelju, kapelanu na Bledu, Kranjsko.

Tehnični slovar. Lani spomladi se je v „Slovenski Matici“ ustanovil odsek za izdavanje „Nemško-slovenskega tehniškega slovarja“ izmed Matičnih odbornikov so poleg načelnika ravnatelja Šabica stopili v odsek: ravnatelj Senekovič in pa profesorji Bartel, dr. Ilesič, Pleteršnik. Zapisnikar je tajnik Lah. Odsek se je pomnožil s tehnički strokovnjaki. Pristopili so mu: stavbni svetnik Klinar, inženir Sbrizaj, inženirji: prof. Foerster, Prelovšek, Turk (ki je v najnovšem času postal tudi Matičin odbornik) in Zajec, in g. pristav Skaberne. V odseku je zastopana tudi trgovska in obrtna zbornica po svojem tajniku dr. V. Murniku. Odsek je imel doslej pet sej, v katerih se je izvršilo že več pripravljanih del. Odsek si je nabavil iz kredita, ki mu ga je dovolila „Slovenska Matica“, več vnanjih slovarjev kot vzorce za delo. Strokovnjaki eksperirajo Wolf-Pleteršnikov slovar. To delo neki dobro napreduje in utegne biti do prihodnjega poletja gotovo. Podjetje krepko podpirajo tehnički dijaški klubi v Pragi, na Dunaju in v Gracu. Za podjetje se zanima tudi občinstvo sicer. Po navodilu, kako nabirati pojme tehniške vsebine (dobiva se v pisarni

„Slovenske Matic“ je dokaj vprašan. Več gradiva so že poslali ali pa dali na razpolaganje gg. učitelj Bezljaj in dvorni kaplan Steska v Ljubljani, poštni oficijal Wisjan v Trstu, slovenski tehnik v Pragi po stud. ing. I. Rusu, pravnik I. Modic na Dunaju i. dr. Odsek jim izreka za to prijaznost in za marljivi trud prisrčno zahvalo in izraža toplo željo, da bi našli obilo posnemalcev. Slovenske tvrdke tehniške smeri se uljudno naprošajo, da bi dale odseku svoje kataloge na razpolaganje. Hvalno je tudi omeniti krepke podpore „Društva čeških arhitektov in inženirjev“ in pa „Spolka čeških železniških uradnikov“ v Pragi, ki sta odseku s svojimi strokovnimi publikacijami na uslugo.

Cerkvene stvari.

Sv. Andraž v Slov. gor. V nedeljo, dne 12. t. m. je bilo pri nas mnogo ljudstva, kajti slavili smo zelo redko slovesnost. Blagoslovil se je namreč nov zvon, katerega so kupili požrtvovalni farani. Ob 9. uri se je vršilo krščenje zvona. Ko so č. g. župnik vprašali botra (veleposest. J. Straha) kako se naj imenuje, je odgovoril: „Marijin zvon“. Na to so ga začeli vleči v zvonik, kar se je lepo in brez kake neprilike izvršilo. Zvon tehtal 1857 klg, meri v premeru 1'42 m in doni v glasu C.

Društvena poročila.

Letuš. Blag. gospod Franc Kolenc, veleposestnik, lesni trgovec i. t. d. v Ivanju pri Ljubnem, daroval je našemu bralnemu društvu 20 kron, za kar mu izrekamo najsrčnejšo hvalo!

Dobova pri Brežicah. Ustanovni občni zbor Slov. bralnega društva v Dobovi se je vršil še le v nedeljo, dne 12. t. m. Lepa slov. trobojnica je plapolala nad hišo Jožefa Cvetka, v kateri se je zbralo ob 3. popoldan mnogoštevilno krepkih mladeničev in gospodarjev. Imponzanten je bil prihod in nastop čilih Sokolov iz Brežic; od tam so tudi došli na slavnost g. Levak, ravnatelj, in g. Kunej, tajnik posojilnice, g. dr. Benkovič, odvetnik in uradniki, mnogo odlične gospode in slov. dame. Predsednik priprav. odbora pozdravi prisrčno vse zborovalce, tajnik prečita in razloži društvena pravila. Govorili so gg.: Kunej, o pomenu in namenu bralnega društva za dobovsko župnijo; g. dr. Benkovič o Slovincih in njih kulturi, g. dr. Strašek je kaj lepo prispevaljal bralno društvo Sokolu; ta si krepki telesno, ono duševno življenje. Zborovalci so navdušeno klicali govornikom: Hvala in Na zdar! Pristopilo je še ta dan 43 udov in vrli navzoči Brežičani kot zunanji udje. V odbor so izvoljeni: g. L. Potočnik, učitelj, predsednik; Jož. Zupančič, posestnik na Mal. Obrežu, podpredsednik; č. g. Anton Pernat, župnik, tajnik; Janez Antolovič, posestnik v Mihalovcih, taj. namestnik; Franc Bogovič, posestnik iz Loč, blagajnik; Janez Kežman, posestnik iz Loč, blag. namestnik; Mih. Kovačič, mladenič v Dobovi, knjižničar; Jože Kopinč, mladenič v Gaberju, namestnik. Ustanovljeno bralno društvo pa naj krepko živi in vrlo deluje v blagor dobovskemu narodu!

St. Ilj pri Velenju. Bralno društvo, ki se je minoli mesec ustanovilo, že pridno deluje. Prvi poučni shod je bil dne 5. t. m. Gospod tajnik je predaval o gospodarskih zadrugah, posebno mlekarah. Može in mladeniči, le pridno naprej kakor ste začeli!

Klub jugoslovanskih agronomov na Dunaju si je izvolil na svojem prvem občnem zboru 2. listopada 1905 za zimski tečaj sledeči odbor: Predsednik: cand. agr. Franjo Holz, podpredsednik cand. agr. Juraj Kaftanič, blagajnik in knjižničar: stud. forest. Zmagoslav pl. Zierfeld, tajnik: cand. forest. Radoslav Kosjek, preglednika: cand. agr. Ant. Podgornik in cand. agr. Djordje Kolarowsky.

Ljudske knjižnice na Danskem. Organizacija ljudskih knjižnic na Danskem je jako lepo razvita. V Kopenhagnu je knjižnica

s sedmimi filijalkami; zvezkov ima 40.000. Kopenhagen pa ima vrhu tega še delavsko knjižnico. V vseh pokrajinskih mestih in tudi po vasih so knjižnice. Država gre takim knjižnicam na roko ter jih podpira.

Današnji številki smo priložili naročbenice, na katerih nam naj cenjeni čitatelji naznanijo do 1. decembra imena svojih znancev, kateri bi si naročili list. Dotičnim pošljemo božični list na ogled.

Gospodarske stvari.

Sadjerejci. V zadnji številki omenjeno sadno drevje je že v Laškem trgu pri gosp. nadučitelju Valentinič-u, v Celju v deželni drevosnici, in pri Novi cerkvi v deželni trsnici. Vsi, kateri so pri meni sadno drevje naročili in si ga še niso vzeli, naj pridejo po njega kakor najhitreje. Od 18. novembra naprej se bo to drevje tudi drugim oddavalo, kateri ga niso poprej naročili. Drevje je visokodebelnato, močno in lepo od najboljših sadnih vrst. Komad stane samo 70 vinarjev.

Franc Goričan, kmet. potovalni učitelj.

Izvažanje krompirja na Francosko.

(Franc Kramberger, eksp. akad.)

Že dokaj let naš slovenski kmet ne pomni tako dobre letine, kot jo je doživel letos. Posebno veliko je pridelal krompirja in k temu še jaku dobrega. Toda ni povsod krompir tako dobro obnesel, kot pri nas. Tako je videti iz zadnjih konzularnih poročil, da je bila njegova letina na Francoskem jako slaba, da, tu in tam francoski kmet sploh ni več krompirja pridelal, kot ga je vsadil. Razun tega dobiva krompir črne proge ter začne gnjiti.

Ker pa na Francoskem jako veliko krompirja potrebujejo, bodisi kot jedilo, bodisi da izdelujejo iz njega v tovarnah škrob (štirko), je Francoska, ki sicer še sama vsako leto izvažava krompir na Angleško, letos prisiljena, ga za drag denar uvažati iz tujih držav. Dosedaj ga je že precej kupila iz Prusije in sicer iz okolice magdeburške. Cena krompirju, postavljenemu na ondodne postaje, je okrog 4-60 mark ali 5-40 K našega denarja.

Za to ceno bi pa tudi lahko naš kmet izvažal svoj krompir, ki ga ima letos gotovo v obilici in ki se more glede kakovosti popolnoma meriti z onim drugih držav. Edino težavno vprašanje je, ali ne pride voznja na

Francosko predraga, kajti potem nikakor ne more naš krompir tekmovati z drugim. Kar po železnici ga na Francosko pošiljati, to nam nikakor ne kaže, ker pride voznina po železnici predraga. Pač pa bi se ga moglo pošiljati čez Trst po morju. Ker pa je že napočila zima, ter se je bati, da ne bi krompir med potjo na železnici iz Štajerskega (pa tudi iz Kranjskega) zmrznil in se na ta način sprdil, moramo počakati spomladi ter ga še le takrat začeti izvažati iz naših krajev. Ker pa je do tega še dovolj časa, se še more dotičnik, ki se hoče te jako ugodne prilike poprijeti, natančno poučiti o cenah in voznji ter si poštenih kupcev poiskati. Za to bi bila posebno poklicana vsa kmetjska društva in zadruge, ki bi pripravile na ta način marsikak krajcar slovenskemu kmetu. Toraj na noge!

Društvena naznanila.

Bralno društvo za ljutomersko okolico priredi v nedeljo, dne 19. nov. ob 6. uri zvečer tombolo v prostorih g. Ivana Vaupotiča. Ker je društvo podpore potrebno in gotovo tudi vredno, zato vabi k najobilnejši udeležbi odbor.

Čitalnica v Slov. Bistrici vabi na svoj redni občni zbor dne 19. listopada 1905, zvečer ob 8. uri v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Pozdrav načelnikov. 2. Poročilo društvenih odbornikov in računskih pregledovalcev. 3. Volitev društvenega načelnika in novega odbora. Predlogi in nasveti.

Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni priredi dne 26. novembra po večernicah v prostorih gostilne g. Škerlec-a tombolo s krasnimi raznovrstnimi dobroti. Obilne udeležbe pričakajoči odbor.

Odbor „Podpornega društva organistov“, bo imel svojo sejo dne 22. t. m. to je na praznik sv. Cecilije v Grižah pri g. J. Škrabarju. Začetek ob 1. uri popoldne. Vsi odborniki se vabijo, da se seje če je koliko mogoče udeleže. Sprejemali se bodo tudi novi udi, ako se bo kateri prijavil. Priglasit se lahko pisмено ali osebno. — K. Bervar, predsednik.

Katol. izobraž. društvo v Št. Pavlu pri Preboldu priredi v nedeljo, dne 26. novembra, po večernicah veselico s sledečim vsporedom: Burka „Pravica se je skazala“, deklamacija in srečolov. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Juriju ob juž. žel. zboruje v nedeljo, dne 19. t. m. po večernicah v gostilni gosp. Rudolfa Dobovišek. Na vzporedju je: 1. Odborova seja. 2. Govor: Zenska in žola. 3. Prosta zabava s petjem in deklamacijami. Petje oskrbi izza XX. skupščine dobro znani domači mešani zbor. K obilni udeležbi, osobito od strani domačinov vladno vabi odbor.

Za Ciril in Metodovo družbo so od 1. do 30. oktobra 1905 poslali prispevke p. n. gg. in društva: Občine: trg Ljubno na Štajerskem 20 K; trg Središče 40 K. Društva: Čitalnica v Slov. Bistrici čisti dobiček veselice 200 K; Kat. pol. društvo „Sava“ za brežiški in sevniški okraj mesto venca na krsto predsednika dekana Žičkarja 20 K; Društvo slov. odv. in

pot. uradnikov v Celju mesto venca na krsto poslanca Žičkarja 10 K. Tvrška: Ivan X. Jebračin v Ljubljani prispevek od prodane kave 686-56 K. Razni: pištanski občinski odborniki pod praporom g. župnika Tomažiča ob volitvi novega župana g. Straška 3-30 K, na gostiji pri Juriju Perko v Zgornji Velki nabrali 7-16 K. Za koledar 8-70 K. Za narodni kolek 3421-55 v.

Loterijske številke.

Line 11. nov: 75, 45, 65, 66, 2.
Trst 11. nov: 42, 58, 59, 44, 28.

Tržne cene

v Mariboru od 5. nov. do 11. nov. 1905.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		16	20	17	—
rž		14	20	15	—
ječmen		15	60	16	40
oves		14	90	15	70
koruza		16	30	17	10
proso		16	60	17	40
ajda		14	60	15	40
seno		4	80	5	20
slama		8	60	4	20
1 kg					
fižola		—	24	—	28
grah		—	48	—	52
leča		—	56	—	72
krompir		—	—	—	7
sir		—	34	—	40
surovo maslo		1	66	1	70
maslo		2	30	2	40
špoh		1	40	1	50
zelje, kislo		—	20	—	24
repa, kisla		—	20	—	24
1 lit.					
mleko		—	20	—	22
smetana, sladka		—	40	—	56
„ kislá		—	64	—	68
100 glav					
zelje		6	—	9	—
1 kom.					
jajce		—	—	—	8

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj teliše v sebi, je torej najlažje prebaven, ne povzroča nikeli naproti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Prisoten samo s imenom **Ivan Hoff** in s leve varstveno znamko.

Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev
1/2 „ 50 „
Dobiva se povsod.

Tiskarna sv. Cirila

naznanja p. n. občinstvu, da prevzema naročila za vizitnice, pisma, cenike s podobami itd. izvršene v **kamnotisku**. Zagotavlja se dobra izvršitev in nizka cena.

Konjak

iz starega, domačega vina, prodaja franko 4 steklenice 12 K, 2 l. 16 K, novo naravno Franc žganje 2 l K 9-60, žganje iz drožja, tropin in vinskih ostankov 2 l K 5-60. 85 48-31

BENEDIKT HERTL,

posest. graščine Golič pri Konjicah. Štajersko. — Zaloga pri Alojzu Quandestu v Mariboru, Gosposka ulica.

Karol Vezjak,
tapetar in dekorater 669 12-3

Schwarzgasse **Maribor** Schwarzgasse

priporoča svojo veliko zalogo divanov, garnitur, pohištveno sukno, preproge, zastore, konjske žime. Izdelovanje vseh tapetnih del v mestu in zunaj mesta.

Novost! Kapakmatrace, priznane najbolje napolnjene, nadkriljujejo daleko kar se tiče cene in mehkebe mnogo dražje žimnate matrace in so zaradi tega zelo v rabi.

Pesmi
iz molitvenika

Venec pobožnih molitev in svetih pesmij
VII. natis

(za-se vezane)

se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Cena: v platno vezano K 1-50, s pošto vred K 1-60.

Ta knjižica se posebno tople priporoča vsem cenj. gg. pevcem in pevkam.